

cal v slovensko deželo. Vsepovsodi se je odzval odmev. Na zborih, na sestankih, na sejah so zastopniki ljudstva, zlasti še ljudje kmetijskega in delavskega stanu dvignili svoj glas ter izrekli smrtno obsodbo nad tistimi, ki nosijo duševno smrt v naš narod, nad nekrščanskim časopisjem ter nad strankami, ki ga izdajajo in razširjajo.

Tudi na lepem zborovanju marib. Prosvetne zveze na slavnem romarskem kraju Matere božje na Brezjah pretekli pondeljek, 30. julija, je slovensko ljudstvo po svojih zastopnikih, kojih je preko 3500 poromalo na Brezje, dvignilo svoj obsodilni glas. Predsednik Prosvetne zveze narodni poslanec g. dr. Hohnjec je na tem zborovanju na nazoren način predočil pogubonosni vpliv nekrščanskega časopisja. Med drugim je rekel: »Nedavno sem videl sredi lepega obširnega gozda razsežne drevesne sku pine, ki so štrlele proti nebu kakor suhe metle brez življenja, brez zelenja, brez listja. Krilati pevci, ki so v drugih delih gozda se zibali in nihali na zelenih vejah dreves ter prepevali svoje vesele pesmice, so se ogibali teh dreves, kakor da bi smrt kraljevala nad njimi. Ko sem pristopil bližje, sem videl, kaj je bilo vzrok temu. Videl sem na drevesih grde, ostudne, strupene gosenice. Vsako deblo, vsaka veja, vsaka vejica, vsak list: vse je bilo polno teh ostudnih živalic. Te grde zajedavke so grizle in jedle, sesale in srkale brez prestanka, dokler ni bilo uničeno vse, kar je bilo živega in svežega, lepega in zelenega. Ta umirajoča drevesa se niso ustavljala, marveč so kakor brez volje in odpora dajala svoj kras in svoje življenje strupenim zajedavkam, ki so jih uničevale. Ta drevesa, tako mi je prišlo na misel pri pogledu na nje, so podoba ljudi, ki jih napadajo duhovne zajedavke: nekrščanski časniki.

Slovensko ljudstvo je zdravo v svojem jedru, je krepko in željno življenja in hrepeni po lepi bodočnosti. Napadla pa ga je strupena črva — razpasla se je po mestih in trgih in žal že tudi po vaseh ter grize na poedincih in vleče in pije iz njih življenjski mozeg: vero krščansko in keščansko poštenost. Poedinci so žal že v velikem številu postali žrtve teh strupenih gosenic. Ako nočemo, da se število teh nesrečnih žrtev strahovito pomnoži ter spravi v nevarnost obstoj našega ljudstva, moramo se zganiti ter iztrebiti in uničiti ta strupeni in škodljivi mrčes.

Še ena druga podoba, ki vam pokaže vso zapeljivost in nevarnost nekrščanskega časopisja. Na večer sem nekoč stal na morski obali. V bližini zamigljala svetla luč, ki prihaja vedno bližje in bližje. Ribiška ladjica je. Na sprednji strani je pritrjena svetla luč, ki sveti v globočino morja. Ta luč omamlja ribe, da se dvignejo iz globin ter sledijo njeni svetlobi. Na lahko plava ladjica proti obrežju, ribe pa ji sledijo kakor omamljene in oslepele. Naenkrat se mreža zagrne za njimi: postale so rop tiste svetle luči, ki jih je omamila. Tako je tudi z nekrščanskim časopisjem. Vabi in mami ljudi z varljivo in zapeljivo svetlobo: z lepo obliko in besedo, z opolzko povestjo in podobo, vabi jih v svojo mrežo. In ko se ta mreža zgrne nad njimi, ne izpusti več svojih nesrečnih žrtev. Gorje mladini, ki se je dala ujeti v to mrežo v cvetu svojega življenja! Gorje narodu, kojemu je mladina postala plén nekrščanskega časopisja!

Brez podobe naj osvetlijo pogubonosni vpliv teh narodnih škodljivcev besede nekdanjega francoskega ministrskega predsednika Combesa, pod kojim je bilo v letih 1902 do 1905 na Francoskem dovršeno delo razkristjanjenja šole in izvedena loči-

tev države od cerkve. Combes je nam reč zapisal v dunajskem listu »Neue Freie Presse« o uplivu protikrščanskih časnikov na ljudstvo to-le sodbo: »Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali od katoliške Cerkve dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov.«

O časopisju, o slabem in dobrem, je papež Pij X. izrekel ta nad vse resni opomin, ki ne sme ostati brez utisa na nas, marveč mora v nas vzbuditi najtrdnejše sklepe. Pij X. je početkom leta 1909 napram nekemu pisatelju izjavil te-le besede: »Da, da, tisk! Še vedno se ne uvideva njegov pomen. Niti verniki niti duhovniki se ne pečajo s tem, kakor bi bilo potrebno. Stare ljudi čujemo večkrat govoriti, da so časniki nov pojav ter da so se prej duše ravno tako rešile brez časnikov. Da, prej! Ne pomisli pa se, da strup slabih časnikov prej ni bil tako razširjen kakor sedaj ter da vsled tega tudi protistrup, to je dobri časniki, prej ni bil tako potreben. Živimo v drugem času nego poprej in obžalovanja vredno dejstvo je, da se krščansko ljudstvo danes z brezbožnimi časniki vara in zastruplja. Zastonj — tako je končal sv. Oče — zidate cerkve, obhajate misijone, gradite šole. Vsa vaša dobra dela bodo uničena, vsi vaši napori so zaman, ako ne umete istočasno uporabljati obrambnega in napadalnega orožja katoliških časnikov.« Besede sv. Očeta so za nas katoliške Slovence resen memento.«

Zborovanje Prosvetne zveze na Brezjah se je zaključilo s svečanim sklepom in slovesno obljubo, ki jo bodo možje in žene, zlasti na mladeniči in mladenke, ponesle širom slovenske zemlje: Boj največjemu narodnemu škodljivcu: nekrščanskemu časopisju! Naša ljubezen in podpora dobrim, krščanskim časnikom!

Vabilo na socialni dan!

Stalni odbor za katoliške shode priredi letos v nedeljo, dne 9. sept., socialni dan.

Vse polno socialnih vprašanj se pojavlja v državah okoli nas, iščejo se novi načini, kako uvesti blagostanje v človeštvo. Tudi pri nas nastajajo novi problemi, iščejo se nove smernice za socialno delovanje in življenje.

Socialni odsek stalnega odbora za katoliške shode je imel v zimskih mesecih dolgotrajne seje, pri katerih so se reševali ti problemi. Rezultat tega intenzivnega dela so resolucije, ki jih je sprejel ta socialni odsek.

Socialni dan hoče seznaniti širše, socialno čuteče občinstvo s temi novimi smernicami. Naši priznani socialni ideologi gg. Fr. Terseglav, dr. p. Angelik Tominec, dr. Josip Ujčić in dr. Aleš Ušeničnik bodo od 10. do 12. ure referirali o teh smernicah in resolucijah. Popoldne pa bo debata in se bo sklepalo o nadaljnjem socialnem delovanju.

Socialni dan se bo vršil v dvorani radio-študija in se bodo predavanja takoj oddajala v radio, če bo takrat že sprejemal.

Dan se je izvolil v času, ko bode v Ljubljani od 1. do 10. septembra t. l. obenem kmetijska razstava v jeseni in druge prireditve, tako da si s polovično voznino vsak socialni udeleženec lahko ogleda tudi te stvari.

Na svidenje in s socialnim pozdravom!

Ljubljana, 26. julija 1928.

Za socialni odsek katoliških shodov:

dr. Matija Slavič, univerzitetni prof.

Pevski zbori! Ali že imate Pevčovo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopič po Din 10.—

Svečano razpoloženje je bilo na vasi. Naši možje so si segali v roke in veselega obraza čestitali drug drugemu: »Ponosni smo na svojega voditelja dr. Korošca!«

Gospodar se je malo zamudil, ko pa je stopil med nje, so ga prijatelji obkrožili:

»Kako je po Sloveniji, ko je vodja slovenskega naroda postal prvi državnik, postal ministrski predsednik? Ti bereš veliko, povej, ali je dal slovenski narod duška svojemu veselju nad tem velikim dogodkom?«

Gospodar jim je takoj odgovoril: »Dragi prijatelji, tako kakor ste vi veseli, so veseli tega dogodka vsi poštenci Slovenci. Slovenski narod je dal državi za desetletnico najboljšega svojega sina, da jo uredi in spravi na tir rednih razmer in v družbo politično in gospodarsko močnih držav. Da je dr. Korošec od tega prišel, je v velikem delu njegova globokoumnost, poštenost in pravičnost pripo-

mogla. Mi, ki smo z njim strnjeni v eno mogočno vrsto SLS, pa smo mu dali zunanjo moč in vpliv, mu dajemo oporo, ker lahko reče, da je zastopnik vseh poštenih Slovencev. V njem vidimo uspeh tudi svojega dela, uspeh, ko smo hodili od hiše do hiše in agitirali za SLS. V njem smo dosegli višek, ki ga kaka stranka zamore doseči. Zato smo posebno še veseli vsi pristaši SLS.

»Nekomu se je pa žolč razlil«, je pripomnil znanec iz družbe.

»Imaš prav«, je dejal gospodar, »res se mu je razlil. Dokler se je »Jutra« držala kri nahujskanih mas v Beogradu in Zagrebu, je prihajal rdečeflekast. Zdaj pa se mu je žolč razlil, pa je narisal zelenega zmaja. Ni čuda! Demokratarjem se je res žolč razlil, ker ti so vedno taki, če z lažmi in intrigami ne uspejo zoper slovenski narod. Sam Pribičević se je lotil celo »Slov. Gospodarja« in je iz nje skušal izviti kako laž zoper g. dr. Korošca. Pa je bil ves Pribičevićev napor zastonj. Pobasal je šila in kopita, pa je šel v Zagreb prosit Radiča prenočišča. Ni mogel več zdržati v Beogradu, kjer je predsednik ministrskega sveta — dr. Korošec!«

»Pa zakaj ravno dr. Korošca tako sovražijo«, je vprašal preprost, a dober mož, ki si ni znal razlagati, da more kak človek biti res satansko hudoben.

»Ako čisto na kratko povem«, je odvrnil gospodar, »izvira vse sovraštvu zoper dr. Korošca iz tega, ker je slovenski katoliški duhovnik. Saj so tudi s tem najhuje agitirali, češ, ne smete Srbi dati vajetev Slovincu in še najmanj vi pravoslavni — katoliškemu duhovniku. Oni, ki iz dna duše sovražijo vse, kar je slovenskega in katoliškega, morajo najbolj sovražiti voditelja dr. Korošca. Pred narodom se skrivajo pod plašč, kakor da so oni branitelji katoličanstva, a dejansko pa nastopajo zoper vsak vpliv katoliškega duhovnika in kat. Cerkve v državi. Veste, da se je celo Pucelj, tisti, ki je odpravil verouk s kmetijske šole v Mariboru, da se je ta Pucelj danes dvignil, pa sebe popisal, kako lepo v cerkev hodi, vbočajme daje in ni tak, kakor so drugi ljudje, ali kak cestninar.«

»Saj je prav, če je res tako priden«, je nekdo pripomnil in s svojo pripombo navzoče razvedril.

»Če je le res tako priden«, je dejal gospodar, »če tudi vemo, da je verouk odpravljaj, ko je bil kmetijski minister! Pa tako priden pa vendar le še ni, da bi lahko postal — slovenski papež! Pa to hoče biti! Kajti on poziva vse slovenske škofe, kakor da morajo biti njemu pokorni in mu dati odgovore na njegovo zahtevo! On poziva duhovnike in daje kakor papež okrožnico: »Krščansko ljudstvo.« On pravi, da se vere ne sme vlačiti v politiko, pa ves čas samo o veri govori! Zakaj vere ne pusti na miru? Zato ne, ker so si zdaj razdelili delo. Pucelj bo med narodom kot zagovornik vere nastopal in tako versko čustvo slovenskega naroda izrabljaj za svoj zafurano politiko, demo-

kratarji pa bodo na drugi strani katoličanstvo napadali in blatili, da bi čimpreje katoliškemu duhovniku g. dr. Korošcu onemogočili delo. Nakana pa se ne bo posrečila. Pucelj le ne bo postal slovenski papež, pa je lahko še bolj priden!«

»Še za mežnarja bi bil zanič«, je dejal šaljivec in je dobro pogodil.

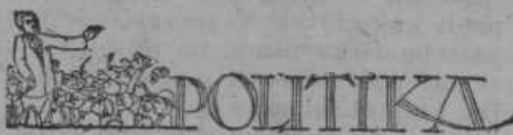
»Pa Radič je vendar od Boga poslan, pravi neki hrvaški škof«, je ugovarjal neki radičevce, ki se je slučajno izgubil v vas in ni vedel, da je med samimi pristaši SLS.

Gospodar mu je takoj odgovoril: »Gospod škof, ki je to rekel, je imel prav. Radič je od Boga poslan. Radiču je bila dana naloga, da vodi hrvaški narod. Zato bo pa tudi Bogu odgovor dajal, kako ga vodi. Prav ima oni hrvaški škof, ki je to dejal, samo hrvaški narod bo šele skusil, ali jim je bil Radič božji blagoslov, kar bi jim lahko bil, ali pa je prava šiba božja za Hrvatsko in vso Jugoslavijo! — Ako pa Pucelj nristane na to, da voditelje narodov pošilja Bog, s kako pravico potem on osebno blati dr. Korošca, s kako pravico on potem napada slovenske škofe, duhovnike in krščansko ljudstvo, če reče, da je Bogu hvaležen za svojega voditelja dr. Korošca. Če je res pošten in tako priden gospod Pucelj, kakor se hvali, mora v prihodnji številki svojega lista prinesiti enako izjavo za dr. Korošca, kakor jo je za Radiča. Saj je dr. Korošec vsaj toliko voditelj Slovencev, kolikor je Radič voditelj Hrvatov.«

»Kdo pa je neki gospoda Pucelja poslal?«, je že v tretjič posegel v razgovor razpoloženi šaljivec, vsem v razvedrilo.

»Čisto pravilno vprašanje«, je dejal gospodar. »Pucelj je pa od čisto druge plati. Njegov rodovnik se glasi: Pucelja je rodil Žerjav, Žerjava pa Pribičević, Pribičevića pa . . .«

»No, no, že vemo«, so se navzoči nasmejali. Veseli so bili, posebno še zato, ker so preko gor priplavali oblaki in je padel prvi dež po dolgi suši.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada gre na delo. Za dan 1. avgusta je bila sklicana seja nar. skupščine. Vlada je za to sejo pripravila deklaracijo in bo na tej seji, o kateri bomo prihodnjič poročali, izročila Puniša Račiča in še dva druga poslanca sodišču, da jih sodi. Deloven načrt bo razviden iz vladine izjave. Približno bo obsegal sledeče: sprejetje zakona o ureditvi našega dinarja, da bo dobil stalno vrednost; ureditev razmerja z Italijo; ureditev agrarne reforme, posebno v Dalmaciji; najetje posojila, ki je že pripravljeno; izpeljava zakona o izjednačenju davkov, ki stopi v veljavo 1. januarja 1929; proračun za prihodnje leto. Poleg tega izredno važnega gospo-

darskega dela pa bo vlada skušala urediti notranje razmere, pomiriti duhove, razboriteže ukrotiti in dovesti državo na pot reda in stvarnega dela, kar edino je garancija za njen obstoj.

Opozicija gre — za peč! Opozicija je zaradi sestave vlade, ki je delovna in ne volilna, silno jezna. Ona ni hotela dela, ampak volitve. Volitve bi zopet stale milijone, izpremenile ne bi nič, glavno je, da bi sedanja vlada ne mogla delati in bi ji potem opozicija očitala, da se ne pride z delom naprej. V svoji jezi opozicija ne ve, kaj bi počela. Pribičevića je tak strah prevzel, da se je kar v Zagreb podal. Tu je izjavil, da poslanci KDK, radičevski in njegovi, ne pójdejo v Beograd v skupščino, ampak bodo — v Zagrebu zborovali. To je Radič že tri leta delal, pa ni bilo nič posebnega. Tudi sedaj se bo unesel. Če pa bi še nadalje v skupščini tako divjali ter zmerjali, razbijali kot so preje, je res bolje, da ostanejo doma za pečjo.

Radič je še vedno bolan. Če tudi se je upalo, da Radič popolnoma okreva, se je njegovo stanje zopet poslabšalo, ali ne zaradi strela, pač pa zaradi sladkorne bolezni, ki jo ima. Pribičević se je stalno naselil v Zagrebu, da bi bil takoj na mestu, ako bo treba prevzeti njegovo politično dedščino.

Letina in politika. Letošnja letina je, kakor se je dosedaj moglo preračunati in če se ni bati kakih večjih nesreč, za 2 do 3 milijarde boljša kot lani. Dobra letina vpliva pri nas zelo na državno politiko, ker je od letine odvisno gospodarstvo države. Slabo gospodarsko stanje zadnjih dveh let je zakrivila tudi slaba letina. Gospodarski krogi trdijo, da se bo letos država precej opomogla tudi zaradi dobre letine.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Egiptu upor! Dolgo časa že so pripravljali Egipčani upor, da bi se osvobodili angleškega gospodarstva. Zdaj so se uprli, vendar do krvoprelitja še ni prišlo, bil je le političen prevrat, ki pa bo prinesel Egiptu gotovo veliko svobode.

Na Portugalskem revolucija, pa le samo malo časa, ker se ni posrečila. Vlada je dala revolucionarje, nekaj tisoč, pozapreti.

Italijani — ljudožrci? Ruski, švedski, norveški in drugi časopisi poročajo, da sta dva Italijana pri izletu na severni tečaj umorila švedskega učenjaka Malmgreena in jedla njegovo meso, ko drugega nista imela. Seveda je Mussolini ves iz sebe in na vse strani zagovarja Italijo. Ako se to res izkaže, potem je bil ta polet na severni tečaj za Italijo ne le politična, ampak tudi kulturna polomija!

Poljska in Litva zopet v laseh in to zaradi vojaških vaj na meji. Do spopadov še ni prišlo, vendar bo potrebno čim preje urediti, da se ne spoprimejo.

Kitajska in Japonska se bosta dali, kakor je videti, ker sta že prekinili